1850. **Nº. 143.**

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 25 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 November.

In onze Courant van gisteren 22 November, namen wij op blz. 1, kol. 2, op het einde, uit het *Dagblad van 's Gravenhage*, een berigt over betrekkelijk een in Denemarken op 's Lands kosten uitgegeven prachtwerk, bevattende eene beschrijving en verklaring, door wijlen den beroemden Bröndsted, van eene der meestbelangrijke gegraveerde stukken der Grieksche Oudheid en Kunst, *bekend onder den naam van Ficoronische* VAAS. Wij zijn thans in staat gesteld dit berigt te verbeteren en toe te lichten.

De titel van dit werk is: *Der Ficoroniske cista, beskreven og forklaret af* P. O. BRÖNDSTED. *Efter allerhöieste Befaling udgivet af* N. V. DORPH. *Kiöbenhavn, trykt* J. H. H. THIELES, *Bogtrykkeri*, 1847, gr. fº. 14 bladzz. tekst, en 7 in koper gegraveerde platen, benevens 2 vignetten.

Het in dit prachtwerk behandelde kunststuk is niet eene *vaas*, zoo als in het *Dagblad van 's Gravenhage* verkeerdelijk wordt opgegeven, maar eene cylindervormige bronzen *doos* of kistje, op drie voetjes, met een bolvormig deksel, in het geheel ongeveer 19 Rijnl. dm. hoog, en in doorsnede ruim 14 dm. breed. Boven op het deksel als handvat eene groep van drie bronzen beelden, 7 dm. hoog, met een plaatje op het deksel bevestigd; op het 2 dm. breede en 7 of 8 dm. lange plaatje twee opschriften, waaruit blijkt dat het kunststuk door Novius Plautius te Rome vervaardigd, een geschenk was van Dindia Macolnia. Onder aan den rand van de doos boven het voetje aan de voorzijde, eene andere groep van drie insgelijks bronzen, zittende, beeldjes. Dit merkwaardige en allerzeldzaamste voorwerp werd in 1742 bij Palestrina, tegelijk met eenen insgelijks metalen spiegel, die, even als de buitenzijde van het kistje en deksel met fraai gegraveerd beeldwerk versierd is, door Francesco de Ficoroni gevonden en aan het Museum Kircherianum te Rome afgestaan.

Metalen doozen of kistjes als het hier bedoelde, gewoonlijk onder den naam van *cistae mysticae* bekend, dienden tot bewaring van benoodigdheden bij de kaptafel of in het bad dienende, of ook van gereedschap voor godsdienstig gebruik. Hoe zeldzaam zij mogen heeten, kan men daaruit opmaken, dat volgens den beroemden Oudheidkenner Gerhard, te Berlijn, in 1838 nog slechts een twaalftal diergelijke doozen, meestendeels uit Palestrina afkomstig, bekend waren.

De 150 exemplaren die van het werk zijn afgedrukt, komen niet in den handel, maar worden of zijn van wege de Deensche Regering aan eenige openlijke Bibliotheken (onder anderen aan de Koninklijke Bibliotheek te 's Gravenhage), aan Geleerde Genootschappen, en aan enkele beoefenaars der Oudheidkunde, ook in ons Vaderland, ten geschenke gegeven.

— In een Ingezonden Stuk aan de Redactie der *Amsterd. Courant*, zegt de Heer Mr. J. A. Jolles, dat hoe naauwkeurig overigens de mededeeling omtrent het door hem uitgebragte verslag van het Nederl. Bijbelgenootschap zij, (door ons in ons Nommer van ll. Vrijdag hoofdzakelijk medegedeeld,) hij echter de vrijheid neemt te doen opmerken, dat hij wel heeft trachten te herinneren aan het hooge gewigt dat *verbetering van den zedelijken toestand en Godsdienstzin met verbetering van Staatsinstellingen en elke staatkundige hervorming, zullen deze doeltreffend zijn, gepaard ga*: doch volstrekt niet beweerd, *dat het streven naar hervorming in de Staatsinstellingen, bij zoo vele volken den weg tot verderve zou geweest zijn.*

's GRAVENHAGE, 23 November.

Uit het verslag door de Commissie uit de Tweede Kamer, omtrent de Staatsbegrooting over 1851 en bestaande uit 304 §§. blijkt uit § 1 dat men in 't vervolg voor dit onderzoek langere tijdruimte verlangde.

§ 2. bevat de erkenning, dat de tegenwoordige begrooting, wat hare inrigting betreft, van zucht tot verbetering getuigt. Men stelt er prijs op, dat de leden der Kamer ditmaal in de gelegenheid zijn gesteld, om de geraamde uitgaven over 1851 te vergelijken met hetgeen voor dezelfde behoefte over 1849, en dus over het laatste dienstjaar, waarvan de uitkomsten met genoegzame zekerheid bekend zijn, werkelijk is uitgegeven; schoon ten dien aanzien zulks van het eene hoofdstuk veel minder volledig is dan van het andere.

In § 3. beklaagt men zich dat er bij de Kamer geene latere staatsrekening dan die over het dienstjaar 1845 is ontvangen. Zoo mist men een gewigtig element, om de uitkomsten van het verledene met de aangevraagde behoeften voor de toekomst te vergelijken. Men gelooft dat zulks voor een goed deel aan de Algemeene Rekenkamer ligt.

Het gemis der laatst afgeslotene staatsrekeningen wordt bij de Kamer te meer gevoeld, omdat de aanbieding van regeringswege der jaarlijksche verslagen omtrent het gebruik der geldmiddelen heeft opgehouden. Men is daardoor ten eenen male verstoken van het licht, dat deze staatsstukken over den toestand der finantien, vooral ook wat de gesteldheid der bijzondere en gedeponeerde fondsen betreft, plagten te verspreiden. Het laatste overzigt omtrent den toestand der schatkist, dat zich in 't bezit der Kamer bevindt, wijst dien toestand op 1º. Januarij 1848 aan. Men mag de opmerking niet verzwijgen, dat sedert de herziening der Grondwet, waarbij dan toch ook het brengen van verbetering in het geldelijk beheer en het verkrijgen der meest mogelijke openbaarheid en helderheid omtrent het gebruik van 's Lands geldmidddelen beoogd werd, de Staten-Generaal, wat de kennis in dit laatste opzigt betreft, meer verloren dan gewonnen hebben.

§ 4. zegt dat het cijfer der voor 1851 aangevraagde uitgaven bij vele leden teleurstelling heeft opgewekt. Indien ook, bij het behoud van het tegenwoordige stelsel van uitgaven, geene zeer afdoende bezuiniging te verkrijgen ware, dan had men toch van eene Regering als de tegenwoordige mogen verwachten, dat zij meer met krachtige hand en onverzettelijken wil alles zou afsnijden wat naar weelde zweemt en vooral door het geven van eene betere, vereenvoudigde inrigting aan de verschillende takken van het staatsbeheer.

Bij § 5. wordt in 't algemeen aangemerkt, dat reeds door het gestadig letten op schijnbare kleinigheden zeer wezenlijke bezuiniging te verkrijgen zou zijn. Zoo als op de voorposten voor locaal- en bureau-behoeften, voor ieder departement van algemeen bestuur en voor de Hooge Collegien van Staat, die te zamen niet minder dan ƒ 166,000 bedragen. Bij het ontleden dier som, is men niet zelden op een uitgetrokken bedrag, vooral voor brandstoffen en onderhoud van meubelen gestuit, dat, als men niet aan verspilling of misbruik denken wil, zich moeijelijk verklaren laat, terwijl men voorts de aandacht vestigde op het groot aantal boden en bedienden dier departementen.

Bij § 6. erkent men dat de toestand van 's Lands finantien, in vergelijking met vroegere tijdperken, niet ongunstig is te noemen, maar meent tevens, dat bij desniettemin maar al te veel grond tot bekommering blijft opleveren. Het behoud van het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven blijft voortdurend afhankelijk van eene onzekere bron van inkomsten, die bij het uitbreken van eenen zee-oorlog op eens kan ophouden te vloeijen; het zijn inkomsten, waarop, ook in vredestijd, misgewas, daling van den prijs der koloniale producten, hetzij dan ten gevolge van het overvoeren der markten, hetzij van andere oorzaken, den noodlottigsten invloed kunnen uitoefenen, zoo als men gezien heeft, en men dus onze finantien van de Oost-Indische baten zoo weinig afhankelijk moest maken als slechts eenigzins denkbaar is.

Bij § 7. wordt opgemerkt dat de uitzigten op dit punt gunstiger zouden zijn, wanneer van eene staatsbegrooting van 69 à 70 millioen, niet ongeveer 36 millioen voor de renten der schuld is begrepen, en beval men de denkbeelden over aanvankelijke schuldvernietiging in de Afdeelingen geopperd zeer bijzonder aan de aandacht der Regering.

Hiertoe worden zeven middelen opgegeven:

1. Het batig slot van ieder dienstjaar.
2. Verkoop van domeinen.
3. Baten van het fonds voor het Loodswezen dat ongeveer 5½ millioen inschrijving 2½ pCt. werk. schuld bezit.
4. Uitgifte van eenige millioenen muntpapier, te besteden tot aankoop van schuld.
5. Verjaarde renten.
6. De onafgehaalde thans nuttelooze kapitalen die nog ter weeskamers berusten, in zoo verre die niemand meer toekomen.
7. Verkoop der Bankasche tinmijnen.
8. Verkoop van woeste gronden in daartoe geschikte streken van Java.

In § 8. wordt verlangd eene bepaalde opgave van omstandigheden en cijfers, waaruit blijken kan, langs welken weg het tekort van 1848, hetwelk in Februarij 1849 op ƒ 11,148,543.07½ werd geraamd, allengs tot het zoo even aangeduid bedrag van ƒ 1,086,445.09½ is afgedaald.

§ 9—14. maken het slot der inleiding uit en behelzen nog eenige vragen over ondergeschikte punten.

(*Vervolg hierna.*)

— In de zitting der Prov. Staten van heden is ten gevolge van een voorstel van de Heeren Rouville, van Dorssen, Hein en Hoynck van Papendrecht als beginsel aangenomen:

1°. Dat, op besluit der vergadering eene zaak commissoriaal of in de afdeelingen zal worden behandeld.

2°. Dat de leden voor iedere zitting zullen worden verdeeld in afdeelingen, met een lid van Gedep. Staten in elk.

3°. Dat de verslagen der afdeelingen en commissiën eerst zullen worden medegedeeld aan Gedep. Staten of aan de Commissie, die met de redactie van het ontwerp was belast.

4°. Dat bij de behandeling van het reglement van orde, de wijze van voorstelling en behandeling van de amendementen zal worden geregeld.

Daarna is het concept-reglement van orde op nieuw verzonden aan dezelfde Commissie en zal daarover later beraadslaagd worden.

De zitting is opgeheven tot aanstaanden Dingsdag.

— Bij de opening van de algemeene Israëlitische kerkelijke vergadering ll. Woensdag, heeft de Heer P. A. Z. Jacobs, tijdelijk het Voorzitterschap bekleedende, aldus het woord gevoerd:

»M. H.! Door mijnen gevorderden leeftijd, als oudste van jaren, geniet ik heden het voorregt en de bijzondere onderscheiding, deze aanzienlijke vergadering, uit de kern der Israëlitische bevolking hier te lande zamengesteld, te leiden en hare voorbereidende werkzaamheden te regelen. — Deze eervolle taak, M. H.! wordt door mij hoog geschat, en ik zal mij beijveren mij van dezelve, zoo ver mijne beperkte vermogens zullen toelaten, te kwijten. — In de eerste plaats wend ik mij tot Uwe Exc., om als tolk dezer vergadering te betuigen op welke hooge waarde zij uwe tegenwoordigheid schat, en hoe zij doordrongen is van de overtuiging dat de pogingen Uwer Exc. voor het Israëlitische kerkgenootschap, niet anders dan heilrijke uitkomsten kunnen opleveren. — M. H.! de strekking en het doel onzer bijeenkomsten, ten gevolge van de Minist. Circul. van 14 Junij en 10 Aug. ll., zijn u bekend: *ten einde algemeene reglementen tot reorganisatie van het Ned. Isr. kerkgenootschap te ontwerpen en vast te stellen.* Hoezeer die reglementen zich uitsluitend tot het administratieve bepalen, zijn zij niettemin van een zeer ernstigen en gewigtigen aard, en de behoefte daaraan was reeds sedert jaren, door de hoofd-commissie tot de zaken der Israëliten beraamd. — Dat de hoofd-commissie van tijd tot tijd met bittere aanvallen, verguizing en betigting van werkeloosheid in de publieke dagbladen en brochures belasterd werd, is bekend; zij wierp dit alles met verontwaardiging van zich af, omdat zij bij zich zelve moreel overtuigd was, zoodanigen blaam niet te verdienen.

Dit toch is klaarblijkelijk bewezen uit de ontwerpen tot reorganisatie, door haar in den jare 1845, tijdens het ministerie van den Heer van Zuylen van Nyevelt, geprojecteerd en met klem en aandrang aan dien Minister aanbevolen. Dat er toenmaals geen gevolg aan is gegeven, lag buiten het bereik der hoofd-commissie, en ik zal mij onthouden in eenig onderzoek te treden naar de aanleidende oorzaak. Thans echter is het tijdstip daar, dat èn de Hooge Regering èn de Israëliten in het Rijk deze reorganisatie, als reeds lang wenschelijk beschouwende, reikhalzend van ons verwachten en te gemoet zien. — Laat ons dan, M. H.! zoo spoedig doenlijk aan deze roepstem gehoor geven. Laten wij, met ter zijde stelling van bijzondere begrippen, ons allen tot één nuttig doel vereenigen. Laat ons eindelijk, eenstemmig met de noodige kalmte en bedaardheid, de ons opgelegde taak ten uitvoer brengen, opdat wij de welwillende en heilzame bedoeling van onze Regering zoo veel mogelijk schragen en te gemoet komen, en met inachtneming der belangen onzer geloofsgenooten, algemeene administrative verordeningen ontwerpen en vaststellen, die, hopen wij het, tot heil en geluk mogen strekken.

»M. H.! Uwe toegevendheid roep ik met bescheiden aandrang in, en rigt mijne bede tot den Algoede, dat Hij zijnen milden zegen op onze verrigtingen doe rusten!"

— De Vergadering heeft Donderdag tot haren President benoemd den Heer Mr. M. H. Godefroi, te Amsterdam.

AMSTERDAM, 22 November.

Tot vervulling der vacature, van Regter in de Arrond.-Regtbank alhier, ontstaan door de benoeming van Jhr. Mr. C. Bakker, tot Commissaris des Konings, zijn door de Arrond-Regtbank op de nominatie geplaatst de Heeren Mr. A. de Vries, J. Heemskerk Az. en Jhr. J. W. van Loon, plaatsvervangende Regters bij gezegde Regtbank.

— Men heeft ons heden vertoond een valsch halfguldenstuk van Willem II, jaartal 1848, en wij haasten ons dit ter waarschuwing voor anderen openbaar te maken. Het stuk is, naar het ons toeschijnt, van gegoten wit metaal, blaauwachtig van kleur en vrij lomp uitgewerkt, vooral wat de letters van het omschrift betreft. Ook de kartelrand is niet zuiver. (*Hbl.*)

DEN HELDER, 21 November.

De ongesteldheid van den Heer Mr. Bruce is het gevolg van eene gevatte koude, doch gelukkig van dien geruststellenden aard, dat zij het vertrek naar O. Indie niet zoude verhinderen, wanneer tegenwind en aanhoudend stormachtig weder zulks niet belettede. Intusschen ligt de Sumatra zeilklaar en zal zij bij de eerste gunstige windsverandering deze haven verlaten.

TILBURG, 20 November.

Volgens loopende geruchten zal in het voorjaar een aanvang worden gemaakt, met den verkoop van een gedeelte der goederen tot de nalatenschap van Wijlen Z. M. Willem II behoorende, en daaronder ook het kazernegebouw met de daarbij liggende stallen en rijschool.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 20 November.

De Kardinaal Dr. Wiseman heeft in een zeer uitvoerig en zeer bescheiden gesteld manifest, het goed regt der K. Kath. Kerk tot den maatregel door den Paus genomen, ontvouwd. Daar dit betoog niet minder dan zeven kolommen in de groote Engelsche bladen beslaat, is het niet mogelijk het hier, zelfs bij uittreksel, mede te deelen.

— De installatie van Kardinaal Wiseman zal binnen 10 dagen, doch met gesloten deuren plaats hebben. Men wacht echter nog nadere instructie uit Rome.

— Ll. week is in het Graafschap Surrey overleden het Parlements lid, de Heer Raphael, die tot de R. K. godsdienst behoorende, niet minder dan honderd duizend £, tot de verbreiding van zijn geloof had toegestaan. Hij en het Iersche lid Moore, uit het graafschap Mayo, waren de eenigste Katholieken leden die zich tegen de toelating der Israëliten verzetten.

— Te St. Helena waren van 17 Julij tot 18 Augustus, 8 slavenhalers door Engelsche schepen opgebragt. Sommigen hadden 700 slaven aan boord.

PRUISSEN.

BERLIJN, 22 November.

Gisteren zijn de Kamers door den Koning geopend. De *Indépendance* had te Brussel een telegraphisch berigt van het voorname punt der troonrede opzigtelijk de Duitsche zaak ontvangen, en hoewel dit blad zegt, dat men de gansche rede niet uit een enkelen zin moet beoordeelen, zoo bleek het nogtans dat de Koning vermeden heeft, om zich over het bewuste punt stellig uit te laten en dat zijne rede zeer weinig oorlogzuchtige stemming aan den dag legde.

Men wacht dat bij de Kamers, wier grootste gedeelte zeer sterk tegen toegefelijkheid omtrent de Oostenrijksche vorderingen is gestemd, de beraadslagingen met gesloten deuren zullen worden gehouden, uithoofde van de opgewondenheid des volks, die echter zoo wel door het hooren van heftige redevoeringen als door de uitsluiting tot dat gehoor alligt hooger zal stijgen.

Inmiddels heeft Brunswijk den doortogt aan bondstroepen naar Holstein geweigerd, en roept Pruissens hulp in. Die hulp echter zou een oorlogsverklaring aan Oostenrijk wezen, en zijne weigering het volk tot verbittering brengen, zoodat men veiligst zal doen met tijd te winnen; of de tijd vrede zal baren, eenen vrede die het nog in de vroegere geschiedenis ongeziene schouwspel zal opleveren, dat zij door middel van het aanvoeren van vreeselijke oorlogstoerustingen zal verkregen zijn, is thans door geene menschelijke wijsheid te voorspellen.

HANOVER.

18 November.

Volgens geruchten zou de Koning met zijn Ministerie besloten hebben, om het leger mobiel te maken, daar Hanover niet langer de rol van werkeloos aanschouwer in den tegenwoordigen toestand van Duitschland spelen mag.

WURTEMBERG.

STUTTGARDT, 16 November.

Het Committé van eene vroegere Kamer, hetwelk de Regering heeft bijeen geroepen, na de laatste ontbonden te hebben, heeft geweigerd aan die uitnoodiging te voldoen, zoodat nu de grondwettige contrôle over het beheer van 's Lands financiewezen geheel heeft opgehouden. Nu zal misschien de Regering eene Commissie van drie leden benoemen, die evenzeer onwettig zal zijn.

HAMBURG.

19 November.

Van eene geloofwaardige zijde wordt gemeld, dat het stedehouderschap van Sleeswijk-Holstein zich tot de Engelsche Regering gewend zoude hebben met het voorstel, om Holstein uit het Duitsche verbond te doen gaan en onder bescherming van Engeland te stellen. Het land zou dan den tweeden zoon van Koningin Victora als Hertog erkennen, die gedurende zijne onmondigheid onder inlandsche voogden zoude staan. Dit berigt echter, zegt het *Handelsblad* dat het mededeelt, vereischt allezins bevestiging.

SYRIE.

Het blijkt dat er in dit Asiatische gedeelte van het Turksche Rijk een zamenzwering tegen de hervormingsplannen van den Sultan bestaat, die zich niet alleen te Aleppo in gruwelen van Christenmoord en roof heeft geopenbaard, maar ook te Damascus, waar echter des Sultans troepen hun pligt hebben gedaan en de oproerlingen in de engten, zes uren van die stad, hebben overvallen en 1000 man verslagen, terwijl zij slechts 30 man hadden verloren.

De Sultan heeft zijn groot ongenoegen over het gebeurde te Aleppo te kennen gegeven, en er dadelijk troepen heen gezonden, om de oproerlingen te straffen.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 25 September.

In de berigten met den Overlandpost ontvangen, vindt men uitvoerige mededeelingen, omtrent den staat der scholen in onze Oost-Indische Bezit-

tingen, bijzonder omtrent die te Batavia, Samarang, Soerakarta, Banjoemaas, Kediri, Soerabaija, Banjermassing, Riouw, Timor-Koepang, en Amboina.

Ook heeft de Regering goedgekeurd een door het Militair Departement aangeboden ontwerp van eene school voor het corps pupillen te Kedong-Kebo, vooreerst voor 200 pupillen. Uit dat reglement blijkt, dat alle kinderen van het mannelijk geslacht en van eenen Europeschen vader, den ouderdom van 7 jaren hebbende bereikt en dien van 10 niet te boven zijnde, bij het corps worden aangenomen, voor den militairen stand opgeleid en bovendien een ambacht leeren. Voor het letterkundig onderwijs worden zes uren daags besteed.

Deze nuttige en veel belovende instelling heeft algemeen bijval en belangstelling opgewekt.

— Voorts lezen wij in die berigten: De oprigting van scholen voor het middelbaar onderwijs zal meer en meer behoefte worden, naar gelang dat de pogingen om het lager onderwijs meer algemeen en meer vruchtbaar te doen worden, met een gelukkig gevolg zullen worden bekroond. Zulke middelbare scholen op de drie hoofdplaatsen van Java zijn hoogst wenschelijk, en daarop blijft de aandacht gevestigd. De Regering is genegen om de pogingen daartoe te bevorderen en te ondersteunen. Te Batavia hebben zich eenige notabelen vereenigd ten einde eene dusdanige inrigting, voor particuliere rekening, tot stand te brengen.

Met dat doel is bereids in de afdeeling Buitenzorg aangekocht een gebouw op het landgoed Pondok Gedé, in een schilderachtig oord, ruim 2000 voet boven de oppervlakte der zee. Dit gebouw is bestemd geworden tot verblijf van eenen uit Nederland ontboden gehuwden Hoofd-Onderwijzer en van twee ongehuwde, insgelijks van daar verwacht wordende Onderwijzers. Het grootst aan een groot locaal, hetwelk in aanbouw is, en bestemd voor het verblijf en het onderwijs van veertig à vijftig leerlingen van 7 tot 18 jaren. Het etablissement wordt er op ingerigt om aan de leerlingen eene geheel Europesche opvoeding te geven, en hen op te leiden voor de Academiën in het vaderland. Voor de Gymnastische oefeningen en daaronder de Zwemkunst worden de vereischte inrigtingen daargesteld. Den 21sten September is dit etablissemet, aan hetwelk de naam Herwijnen gegeven is, door den Gouverneur-Generaal bezocht geworden, onder anderen vergezeld van twee leden der bovenbedoelde vereeniging. Z. Exc. verklaarde daardoor een openbaar blijk te willen geven van goedkeuring en belangstelling in eene onderneming, waarvan de gevolgen zoo gewigtig kunnen zijn.

— Een particuliere brief uit Batavia ontvangen, zegt dat de overwinning onzer troepen op Sambas, te Batavia van groot gewigt werd geacht, en er den gunstigsten indruk had gemaakt. Men sprak er van, dat het 13de bataillon derwaarts zou vertrekken, want de Chinezen hadden nog eene zeer sterke schans in hunne magt, en verzamelden zich in den omtrek daarvan, ten getale van wel 25,000.

— Men leest in een bijzonderen brief van Batavia, dd. 27 Sept. jl.:

»...... Onze troepen hebben eene schoone overwinning behaald te Pemangkat, gelegen aan de monding van de Sambas-rivier op Borneo. Land- en zeemagt hebben zich bijzonder onderscheiden; er zijn waarlijk wonderen van dapperheid bedreven. Wij hebben 8 dooden en 67 gekwetsten bekomen; de Chinezen die over ons stonden, telden wel 5 à 6000 man, en zij hebben 900 gekwetsten en dooden, hetgeen in de verhouding staat van 1 tot 13. De overste Sorg had den voet, de Luit. v. d. Baak het been verbrijzeld; beide waren nog niet buiten gevaar.

»Men spreekt er van, dat nieuwe versterking naar Sambas zal gezonden worden, daar de vijandelijke Chinezen, omstreeks 80,000 in getal, niet te veel te vertrouwen zijn.

»Ook wil men, dat naar Banka meerdere troepen zullen worden gezonden, daar de muiteling Pangerang Amir niet in onderwerping wil komen, maar op roof en moord uit is. Het is echter te denken, dat een paar gewapende stoomschepen hem wel tot rede zullen brengen." (*Hbl.*)

— De Keizer van China heeft aan de opium-rookers een tijd van 5 maanden gesteld, om zich aan dat misbruik te ontwennen. Die dan nog opium rookt, zal worden onthalst en de leden van zijn gezin als slaven worden verkocht.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, —

Gehad hebbende het verzoek van PAULUS FONTEIN wonende alhier, tot het doen stellen van eenen *Paarden-Molen ter maling van Tras* in zijn Pakhuis in de korte Looijerstraat alhier, Wijk VIII N°. 37.

Gelet op Zr. Ms. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van de naastbijgelegene of belendende Panden, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Stad, op Maandag den 25sten dezer maand, des middags ten twaalf ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemeld verzoek op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging van hetzelve niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
DU RIEU,

Leyden, 21 *November* 1850.

Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen, uit naam van den Heer Staatsraad, Gouverneur der Provincie Zuid-Holland, ter kennis van alle belanghebbenden, dat bij resolutie van Z. Exc. den Minister van Finantiën van 21 November 1850, bepaald zijn de prijzen, het opgeld daaronder begrepen, waarvoor de Collecteurs, Splitters en Debitanten der Staats-Loterij, de loten en gedeelten daarvan, voor de *derde* week der trekking van de laatste klasse der 212de Loterij, zullen mogen uitgeven, te weten:

Bij Verkoop.		*Bij Verhuring.*	
Geheele Loten	ƒ 81.00.	Geheele Loten	ƒ 43.00.
Halve	- 40.50.	Halve	- 21.50.
Vijfde	- 16.20.	Vijfde	- 8.60.
Tiende	- 8.10.	Tiende	- 4.30.
Twintigste	- 4.05.	Twintigste	- 2.15.

Wordende de belanghebbenden bij deze herinnerd, dat, bij art. 3 van Zr. Ms. besluit van 6 Januarij 1831, n°. 68 (*Staatsblad n°.* 2), uitdrukkelijk is vastgesteld, dat de Collecteurs, Splitters en Debitanten gehouden zijn, om zich naar die prijsbepaling te regelen, en dezelve gedurig ter inzage voor het publiek beschikbaar te hebben.

DU RIEU.

Leyden, 22 *November* 1850.

Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

LEEUWARDEN, 19 November. Uit het bevorens gemaakte twaalftal is door den Breeden Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier, gekozen het navolgende zestal Predikanten: DD. Niermeijer, te 's Heer-Arendskerke; Diemont, Th. Dr. en Pred. bij de Waalsche gemeente te Leeuwarden; de Vries, te Oudewater; Nachenius, Th. Dr. te Sassenheim; van der Scheer, te Hoorn; Mijsberg, te Bleskensgraaf.

ALKMAAR, 21 November. Op heden is door den Breeden Kerkeraad der Herv. gemeente alhier, tot Herder en Leeraar, met eenparige stemmen, beroepen: de Wel-Eerw. en zeer Gel. Heer A. J. P. Oort, Predikant te Broek in Waterland.

AKADEMIE-NIEUWS.

LEYDEN, 21 November. Heden is tot Doctor in de Heelkunde bevorderd, H. P. van Praag, Med. et Art. Obstr. Doctor te Oudewater, na verdediging van *Theses*.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd:

J. DE BINK
EN
E. C. VERBRUGGEN.

LEYDEN, 22 November 1850.

Door Gods goedheid beviel heden allervoorspoedigst van eene welgeschapene DOCHTER, C. A. M. VAN GILS, hartelijk geliefde Echgenoote van

LEYDEN, 19 November.

J. VAN LEEUWEN.

Heden overleed tot droefheid van hare Klein-Kinderen en Achter-Klein-Kinderen, aan een langzaam verval van krachten, in den gezegenden ouderdom van bijna 90 jaren, Mejufvrouw C. MIEOG, Wed. van Wijlen den Heer H. PUFKUS.

LEYDEN,
21 November 1850.

C. VAN LEEUWEN.
J. VAN LEEUWEN, Geb. PUFKUS.
H. VAN ROMBURGH.
C. G. M. VAN ROMBURGH, Geb. TROTSENBURG.

Heden overleed in den gezegende ouderdom van bijna 90 jaren, onze hartelijk geliefde en veel geachte Over-Grootmoeder Mejufvrouw CORNELIA MIEOG, Weduwe van Wijlen den Heer HERMANUS PUFKUS.

HERMANUS PUFKUS.
CATHARINA PUFKUS,
Wed. van P. A. VAN DEN ENDE.

LEYDEN, 21 November 1850.

De Betrekkingen van Wijle Mejufvrouw MARIA PUYMAN betuigen door deze hunnen dank voor alle deelneming ten gevolge van haar overlijden bewezen.

Uit aller Naam,
JAC. HAZENBERG.

Bij den Ondergeteekende zijn weder te bekomen tegen civiele prijzen alle beste **NOORDWIJKER GEDROOGDE GROENTEN**, op de Hoogewoerd, Wijk III. N°. 291.

R. M. BEUTH.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 10den December 1850, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Augustus 1849.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

GROOT INSTRUMENTAAL CONCERT,

TE GEVEN DOOR

E. LUBECK EN A. J. WETRENS,

Op Woensdag den 27 November 1850,

des Avonds ten *zeven* ure,

IN DE STADS-GEHOORZAAL,

En waarop zich, behalve de Concertgevers, zal laten hooren, de Heer A. M. OUDSHOORN.

PROGRAMMA:

EERSTE AFDEELING.

N°. 1. Ouverture Faust, van L. SPOHR.

» 2. Le désir, Fantaisie voor de Viool van W. LUBECK, uitgevoerd door A. J. WETRENS.

» 3. Fantaisie voor de Piano van THALBERG, over Thema's uit de Muette de Portici, voorgedragen door E. LUBECK.

» 4. Melodie pathétique van C. RAIF, voor Violoncelle, uitgevoerd door den Heer A. M. OUDSHOORN.

TWEEDE AFDEELING.

N°. 1. Ouverture Leonore N°. 3, van L. VAN BEETHOVEN.

» 2. Fantaisie voor Violoncelle van F. SERVAIS, over Thema's uit de Barbier de Seville, voorgedragen door den Heer A. M. OUDSHOORN.

» 3. Voor de Piano, uitgevoerd door E. LUBECK,

- *a.* Lied ohne Worte, Cah. II, N°. 4. } van FELIX MENDELSSOHN BARTHOLDY.
- *b.* Scherzo op. 16, N°. 2. }
- *c.* Impromptu door F. CHOPIN.
- *d.* Le Bananier, Chanson nègre door GOTTSCHALK.

» 4. Il Pirate, Fantaisie voor de Viool van H. W. ERNST, voorgedragen door A. J. WETRENS.

» 5. Trio voor Piano, Viool en Violoncelle van F. MENDELSSOHN BARTHOLDY.

(*a*) Molto Allegro agitato. (*b*) Andante.

(*c*) Scherzo. (*d*) Allegro appassionato.

☞ Toegangkaartjes, zijn te verkrijgen tegen *f* 1,00 bij de Muziekhandelaren SCHREUDER & VAN BAAK, op de *Botermarkt*, en des avonds aan de *Stads-Gehoorzaal*.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De Directie maakt, ingevolge het 94ste der Artikelen van Overeenkomst van het eerste tijdperk der Maatschappij, bekend dat door den Raad, in deszelfs Zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92ste en 9de der evengenoemde Artikelen, is besloten tot de Uitkeering van een Dividend, over het Boekjaar 1849, ten bedrage van *Vijf en Veertig Gulden, Een en Twintig Cents*, over elk geheel aandeel in de Oude Vennootschap, groot *f* 1,000, staande *op naam; van Twee en Twintig Gulden, Zes en Twintig en een halve Cent*, over elk half aandeel groot *f* 500 *als boven*, en van *Elf Gulden Dertig en een halve Cent* over elk kwart aandeel groot *f* 250 *als boven*; en zij verwittigt dien ten gevolge de Houders van Aandeelen *op naam*, dat overeenkomstig den inhoud der bij die aandeelen behoorende Dividend-Bewijzen, tot de betaling, tegen intrekking van het vijftiende of laatste derzelve, zal worden geaccepteerd bij de Nederlandsche Bank te *Amsterdam*, en wel aanvangende met den tweeden December 1850.

VAN DER OUDERMEULEN, *Pres.*

Amsterdam, 22 *November* 1850. GOUDSWAARD, *Dir. Fung. Secr.*

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De Directie maakt bekend, dat ten gevolge der goedkeuring van de Balans over het jaar 1849 en der rekening van het reserve-fonds over het eerste tijdperk der Maatschappij, het aandeel in genoemd reserve-fonds bedraagt *Vijf Honderd Negen en Dertig Gulden, Vier Cents*, voor elk geheel aandeel in de Oude Vennootschap, groot *f* 1000.—, *Twee Honderd Negen en Zestig Gulden, Twee en Vijftig Cents*, voor elk half aandeel groot *f* 500.— en *Honderd Vier en Dertig Gulden, Zes en Zeventig Cents*, voor elk kwart aandeel groot *f* 250.— en dat naar aanleiding hiervan, overeenkomstig het door den Raad, in deszelfs Zitting van heden beslotene, de bij de aflossing der *ongestempelde* aandeelen afgegevene bewijzen van aandeel in het reserve-fonds met bovenvermelde bedragen bij de *Nederlandsche Bank*, zullen betaalbaar zijn, aanvangende den 2den *December* 1850; terwijl aan de Houders van *gestempelde* aandeelen of hunne gemagtigden, overeenkomstig de aankondiging van 19 Julij ll., voor elk geheel aandeel, een en een half nieuw aandeel zal worden afgegeven en voor de onderdeelen in evenredigheid, met uitkeering in Geld van het Saldo van *Negen en Dertig Gulden, Vier Cents* voor elk *geheel*, — *Negentien Gulden, Twee en Vijftig Cents* voor elk *half* en *Negen Gulden, Zes en Zeventig Cents*, voor elk *kwart aandeel*, en zulks tegen voldaan-teekening in een daartoe bestemd register en op zoodanige tijdstippen als nader door de Directie zullen worden aangekondigd.

VAN DER OUDERMEULEN, *Pres.*

Amsterdam, 22 *November* 1850. GOUDSWAARD, *Dir. Fung. Secr.*

JOHANNES CLARISSE,

SPREKENDE NADAT HIJ GESTORVEN IS.

EEN LEESBOEK VOOR HET CHRISTELIJK HUISGEZIN.

Dit **geheel Nieuw Werk** van den Hoogleeraar CLARISSE, met eene Voorrede van den Wel-Eerw. Heer VAN ITERSON, *Pred. te Leyden*, en versierd met een uitmuntend **Portret** des overledenen, wordt heden uitgegeven bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te *Arnhem*. *Prijs f* 3.90.

Eene genezing van Klierziekte door de Zalf en Pillen van Holloway.

Het volgende getuigschrift van den Heer THOMAS ALCORN, te Jerrys Plain, in Nieuw-Zuid-Walis werd gezonden aan den Professor HOLLOWAY, door den Heer PINKNEY, Chimist ter zelfder plaats, onder dagteekening 1e Januarij 1849. »Bij deze geef ik getuigenis, dat mijne dochter, oud zeven jaar, sedert drie jaar leed aan scrofuleuze of klierziekte, en dat ik, na onderscheidene geneeskundigen geraadpleegd te hebben echter zonder goed gevolg, besloot de *Zalf* en *Pillen* van HOLLOWAY te beproeven; dat voorts door dit Genees- en Heelmiddel mijn dochtertje in drie maanden tijds volkomen herstelde, en thans de beste gezondheid geniet. Het bovenstaande kan bewaarheid worden door onderscheidene personen in deze plaats, alwaar ik sedert twee en twintig jaar woonachtig ben. (Was get.) R. ALCORN."

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.80, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 23 *November*. Van *f* 32 tot *f* 35.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 23 *November*.

Oude Tarwe *f* 7.80 tot *f* 8.40. Nieuwe Tarwe *f* 7.30 tot *f* 8.00. Oude Rogge *f* 5.90 tot *f* 6.20. Nieuwe Rogge *f* 5.80 tot *f* 6.20. Gerst *f* 4.30 tot *f* 4.50. Haver *f* 2.60 tot *f* 3.40. Paardeboonen *f* 4.50 tot *f* 4.80. Duiveboonen *f* 5.20 tot 5.60.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 22 November.

		Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$54\frac{3}{8}$	$54\frac{1}{2}$	$54\frac{7}{16}$
Dito Certificaten	» 3 »	$64\frac{7}{16}$	$64\frac{9}{16}$	$64\frac{9}{16}$
Dito dito	» 4 »	$84\frac{3}{8}$	$84\frac{1}{2}$	$84\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$ »	$86\frac{1}{2}$	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
O. I. Leening	» 4 »	$83\frac{5}{16}$	$83\frac{3}{8}$	$83\frac{5}{16}$
Dito Holl. Spoorweg	»	59	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	$103\frac{1}{2}$	$103\frac{5}{8}$	$103\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	$102\frac{3}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	93	—	—
Dito 1840	» 4 »	$85\frac{1}{2}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4 »	$84\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	$84\frac{1}{2}$	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	—	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4 »	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten	fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	$139\frac{3}{4}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	$12\frac{5}{16}$	$12\frac{1}{8}$	$12\frac{5}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	—	—	—
Dito Obligatiën	» 3 »	$37\frac{1}{4}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	$32\frac{1}{2}$	$32\frac{5}{8}$	$32\frac{9}{16}$
Coupons Ardoins		$8\frac{1}{16}$	$8\frac{3}{16}$	$8\frac{1}{16}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	$68\frac{1}{8}$	$69\frac{1}{8}$	—
Dito Nieuwe	» 5 »	$73\frac{7}{8}$	$74\frac{1}{8}$	74
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$ »	$36\frac{3}{4}$	$37\frac{7}{8}$	$36\frac{3}{4}$
BELGIE, Banc.	» $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$ »	$45\frac{15}{16}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5 »	$88\frac{1}{2}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	—	—	—
Dito dito	» 4 »	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{1}{4}$
VENEZUELA,	» 3 »	—	—	—
MEXICO,	» 5 »	$28\frac{7}{8}$	$29\frac{3}{16}$	29
AMERIKA, Bankactiën		$2\frac{15}{16}$	3	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.